

2 квітня 2020 р. № 255, карантинні заходи, введені владою передбачає також карантинний режим обов'язковий для виконання всіма громадянами та організаціями. Зазначимо, що зазначені обмеження мають величезний вплив на взаємини працівника і роботодавця. Нормами трудового права передбачена можливість, при якій роботодавець за власною ініціативою може відправити працівника у вимушену відпустку. При цьому фінансування такої відпустки здійснюється за рахунок коштів роботодавця.

Таким чином, вимушену відпустку буде оплачено працівникові в порядку, передбаченому правилами оплати як при звичайній відпустці. При відсутності можливості направлення у вимушену відпустку працівник може бути переведений на дистанційний спосіб роботи. На йогодні штраф за незаконне звільнення під час карантину сягає 51 тис. грн.

У головному слідчому управлінні Нацполіції радять повідомляти про факти незаконного звільнення в письмовій формі або телефонувати за номером 102. Окрім штрафу роботодавцям може загрожувати позбавлення права обіймати певні посади або виправні роботи на строк до двох років.

Висновок. Підписуючи трудовий договір (контракт), між роботодавцем і працівником виникають взаємні права та взаємні обов'язки, також й інші умови, що чітко прописані у договорі та регулюються трудовим законодавством України..

Жодна людина не повинна бути звільнена інакше як на підставі Закону, в даному випадку тільки за власним бажанням. Роботодавець не має права погіршувати умови праці працівника під приводом карантину, інакше роботодавцю доведеться відповідати за такі дії на законних підставах

Список бібліографічних посилань

1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.
2. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08> (дата звернення: 25.01.2021).
3. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 р. № 211 : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.04.2020 № 255 // Урядовий портал : офіц. сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npras/pro-vnesennya-zmin-do-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrm020420ayini-vid-11-bereznua-2020-r-211> (дата звернення: 25.01.2021).
4. Анисимов А. Л. Трудовые отношения и материальная ответственность работодателей и работников : учеб. пособие. М. : Деловой двор, 2011. 320 с.
5. Болотіна Н. Б., Чанишева Г. І. Трудове право України : підручник. Київ : Знання, 2015. 153 с.

Одержано 26.01.2021

УДК 37.013

Олена Валеріївна ПОГОРІЛЕЦЬ,

науковий співробітник науково-дослідної

лабораторії з проблем забезпечення діяльності поліції

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org//0000-0003-4739-4441>

ШКІЛЬНИЙ ОФІЦЕР ПОЛІЦІЇ ЯК УЧАСНИК СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Процес становлення та розвитку українського суспільства впродовж останніх десятиліть супроводжується кризовими явищами, що призвели до загострення соціальних проблем та дестабілізації життя широких мас населення. Внаслідок цього, у чималій

кількості представників підростаючого покоління сформувалося спотворене розуміння моральних та правових норм. Тому проблема асоціальної поведінки дітей та молоді стає визначальною в реаліях сьогодення, що аж ніяк не сприяє соціальній стабільності та призводить до того, що підростаюче покоління відрізняється соціальною інерцією і зазнає значних труднощів у вирішенні соціально-практичних завдань.

Захист та охорону прав дітей повинні здійснювати багато суб'єктів, які уповноважені та зобов'язані на це державою: законні представники дитини, заклади освіти й установи охорони здоров'я, правоохоронні органи. Зміни, що відбуваються у державі та зокрема в освіті потребують об'єднання спільних зусиль школи і поліції з метою створення безпечного навчального середовища та профілактики негативних явищ і правопорушень серед дітей.

Але так склалося, що найбільші очікування щодо запобігання вчиненню злочинів дітьми та стосовно дітей суспільство покладає саме на поліцію.

Відповідно до Закону України «Про Національну поліцію» (ст. 23) до профілактики правопорушень серед дітей та підлітків мають залучатись працівники поліції. [1].

На виконання вищезазначеної функції Національна поліція України в тісному партнерстві з Міністерством освіти і науки України, в 2016 році підготувала профілактичну програму «Школа і поліція» для навчальних закладів, яка включає в себе тематичні заняття для попередження ризикованої та протиправної поведінки серед учнів загальноосвітніх навчальних закладів. [2].

Метою проєкту є впровадження програми «Школа і поліція», що розроблена в межах реалізації програми «Співпраця поліції та шкіл», яку практично реалізує українська держава відповідно до проєкту «Реформування системи кримінальної юстиції щодо неповнолітніх в Україні».

Також з 2016/2017 навчального року у навчальних закладах міст Івано-Франківська, Львова, Одеси та Києва було впроваджено експериментальну модель співпраці навчальних закладів і поліції «Шкільний офіцер поліції». [3]. Поступово ця практика розповсюдилась і в інших містах України.

Метою експериментальної моделі є сприяння діяльності навчальних закладів щодо профілактики правопорушень серед дітей та забезпечення безпечного навчального середовища.

Програма просвітницько-профілактичних занять «Школа і поліція», яка була схвалена для використання (лист Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» від 18.04.2016 № 2.1/12-Г-159), спрямована на формування в учнів правослухняної поведінки, запобігання конфліктів і правопорушень. Мета програми – проведення інтерактивних зустрічей зі школярами щодо питань особистої безпеки, профілактики правопорушень, ролі поліції в громаді; забезпечення поінформованості та обізнаності підростаючого покоління у питаннях розв'язання конфліктних ситуацій та запобігання їм; сприяння патріотичному вихованню і підготовці молоді до життя [4].

До обов'язків шкільного офіцера поліції входить: профілактична робота з учнями, залучення їх до позитивних видів діяльності; планування та впровадження разом із відповідальною особою заходів, спрямованих на попередження правопорушень серед учнів; реагування на інциденти, які сталися на шкільній території; допомога жертвам правопорушень; пропаганда законослухняної поведінки серед учнівської молоді; поширення законодавчої інформації в молодіжному середовищі; інформування батьків та адміністрації щодо порядку дій та установ, з якими потрібно зв'язатися у випадку зникнення дитини, консультація постраждалих у разі насильницької поведінки, пояснення процедур поліцейського розслідування та інші обов'язки згідно з чинним законодавством України.

Шкільні офіцери поліції у своїй роботі керуються профілактичними методами. Їх головне завдання – запобігти скоєнню неповнолітніми правопорушень та злочинів.

Заходи профілактичної роботи передбачають, зокрема: присутність офіцера у школі та спілкування з учнями, індивідуальні бесіди з учнями, проведення тематичних занять з учнями, участь у засіданні батьківських комітетів та інших заходах, що проводить навчальний заклад.

Взаємодія з шкільним поліцейським дає можливості не тільки урізноманітнювати форми навчання й виховання, а й спільними зусиллями формувати у школярів ціннісні уклади, що є результатом засвоєння суспільних цінностей, соціальних норм, ролей, узагальнених цілей, які є для них орієнтирами при засвоєнні соціального світу, а також становлення самосвідомості.

Сьогодні шкільними офіцерами поліції переважно призначаються інспектори відділу зв'язків з громадськістю територіальних Управлінь патрульної поліції, які пройшли відповідні тренінги та спеціальне навчання.

Окрім того, для ефективної реалізації покладених на поліцію повноважень захисту дитинства створено окремий підрозділ у поліції превенції – ювенальну превенцію.

Діяльність підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України регламентується наказом МВС України від 19.12.2017 № 1044. Відповідно до наказу працівники поліції мають здійснювати профілактичну діяльність спрямовану на запобігання вчинення дітьми кримінальних і адміністративних правопорушень, виявлення причин і умов, які цьому сприяють, вжиття в межах своєї компетенції заходів для їх усунення; вживати заходів щодо запобігання та протидії домашньому насильству, вчиненому дітьми та стосовно них, а також жорстокому поводженню з дітьми; проведення ознайомлювальних, попереджувальних і виховних бесід з дітьми та їх батьками, законними представниками, членами сім'ї з метою усунення причин і умов, які сприяли вчиненню адміністративного чи кримінального правопорушення дитиною тощо [5].

Таким чином, основним і найпершим завданням поліцейського ювенальної превенції є вжиття всіх можливих заходів для недопущення вчинення правопорушень неповнолітніми, оскільки діти-правопорушники є потенційним «резервом» злочинності в майбутньому. Тому ювенальні поліцейські в щоденній поліцейській діяльності стикаються з необхідністю проводити профілактичну роботу безпосередньо з дитиною, що потребує спеціальних знань та навичок.

В 2020 році Харківським національним університетом внутрішніх справ була започаткована освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти із галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія (психолог ювенальної превенції)».

На підставі вищезазначеного, приходимо до висновку, що формування спеціалізованої ювенальної компетентності поліцейських є актуальним питанням під час підготовки майбутніх працівників поліції превентивної діяльності, результатом діяльності яких стане як зростання рівня довіри до поліції, виховання правосвідомого покоління молоді, так і зниження рівня дитячої злочинності.

Висновок. Реалії сьогодення доводять, що проводити профілактичні заходи з дітьми якісно спроможні лише поліцейські, які мають педагогічну освіту або освіту психолога, оскільки для ефективного проведення заходів загальної профілактики в дитячих колективах необхідні знання з вікової психології та фізіології дитини. Досконала обізнаність поліцейського щодо видів девіантної поведінки, умов соціуму, які можуть спровокувати її появу у дитини, та способів корекції таких проявів, безумовно, допоможуть у превенції дитячої злочинності.

Список бібліографічних посилань

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 05.02.2021).
2. Програма «Школа і поліція» // Інститут модернізації змісту освіти : сайт. URL: <http://www.imzo.gov.ua/osvita/pozashkilna-osvita-ta-vihovnarobota/programa-shkola-i-politsiya/> (дата звернення: 05.02.2021).
3. Програма «Шкільний офіцер поліції» // Педрада : сайт. 05.09.2016. URL: <http://www.pedrada.com.ua/article/193-qqq-16-m9-05-092016-chim-zaymatimetsya-shklniy-oftser-polts> (дата звернення: 05.02.2021).
4. Лист Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» від 18.04.2016 № 2.1/12-Г-159. URL: <https://drive.google.com/file/d/0B3m2TqVM0APKUXJ-jczhxR1pSOFk/view> (дата звернення: 05.02.2021).
5. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України : Наказ МВС України від 19.12.2017 № 1044 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18> (дата звернення: 05.02.2021).

Одержано 08. 02.2021

УДК [811.111:378.147]:341.456(477)

Оксана Анатоліївна САВЧЕНКО,

*голова циклової комісії філологічних дисциплін,
спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист,
викладач української мови та літератури Кременчуцького льотного коледжу
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4808-5894>*

ЩОДО МОВОЗНАВЧОЇ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ СПАДЩИНИ АГАТАНГЕЛА КРИМСЬКОГО

Цьогоріч ми вшановуємо видатного діяча Агатангела Кримського, який увійшов у плеяду відомих письменників, літературознавців, науковців, перекладачів, педагогів, громадських діячів. Йому виповнилося 150 років від дня народження. Він був засновником Академії наук України, академіком, заслуженим діячем наук, у той час, коли зароджувалися підвалини Української Народної Республіки. Його колегою був славетний наш земляк Володимир Вернадський.

Іван Якович Франко мав честь знати А. Кримського, пишався і цінував їхню дружбу, був прихильником енциклопедичної багатогранності, зокрема віддавав перевагу його літературній спадщині. Саме він сказав про нього такі слова: «А. Кримський – високо оригінальна поява в нашій літературі. Чи пише він чисто філологічні статті, чи літературні критики, чи прозові оповідання, чи поезії – всюди він вносить своє власне я в такій мірі, як мало котрий наш письменник» [2, С. 150]. Саме про першу збірку А. Кримського «Пальмове гілля» у своїй рецензії Іван Франко зацентрував увагу на поезіях, які містилися у збірці, на їхню різнобарвність, незвичайність, відзначив зрозумілість і відкритості мовленнєвого оформлення. Ця збірка неодноразово видавалася, деякі з найяскравіших поезій містилися у літературно-мистецьких, хрестоматійних виданнях та антологіях.

Значна частина збірки містить переклади митця, зокрема поетична спадщина Сходу – поетів Омара Хаяма, Гафіза. Він знав понад 60 мов світу, міг ними не тільки говорити, а й писати. Саме за ці знання його називають академією сходознавства, слов'янознавства і українознавства. Щодо перекладів Агатангел Кримський продемонстрував читачам